

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS****514. Nowe stanowisko *Polistichus connexus* (GEOFFROY, 1785) (Coleoptera: Carabidae) w Polsce**

New locality of *Polistichus connexus* (GEOFFROY, 1785) (Coleoptera: Carabidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Carabidae, *Polistichus connexus*, Stobrawski Landscape Park, SW Poland, Lower Silesia.

Polistichus connexus (GEOFFROY, 1785) występuje w Europie i Afryce Północnej, a na wschodzie areal jego występowania obejmuje Kaukaz, Kazachstan i Azję Środkową (MÜLLER-MOTZFELD 2004: Die Käfer Mitteleuropas, 2: 1-521; KRZYŻANOVSKIJ 1983: Fauna SSSR, t. 1, v. 2, [128]: 1-341). W Polsce znany jest z nielicznych stanowisk na południu kraju. Jak podaje J. PAWŁOWSKI (2004: [W:] GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. [red.]: Polska czerwona księga zwierząt – Bezkręgowce. IOP PAN Kraków, AR Poznań: 98-99) współcześnie występuje na Pomorzu, w Beskidzie Wschodnim oraz na Górnym Śląsku.

W trakcie badań prowadzonych na Dolnym Śląsku stwierdzono po raz pierwszy występowanie *P. connexus* w tej krainie:

– Stobrawski Park Krajobrazowy: Jagienickie Łąki (UTM: YS04), 7 VII 2007 – 1 ex., leg. M. A. MAZUR, det. et coll. P. SIENKIEWICZ.

Stanowisko obejmowało rozległą łąkę ze związku *Calthion* otoczoną lasami sosnowymi z drzewostanem w średniej klasie wieku. Przez łąkę przepływał niewielki ciek wodny tworzący w jednym miejscu niewielki zbiornik otoczony roślinnością szuwarową i piaszczystą łąką. Osobnik *P. connexus* został złowiony do czerpaka w pobliżu zbiornika.

Polistichus connexus jako gatunek kserotermofilny i halofilny właściwe sobie środowiska życia znajduje głównie na południu Europy (PAWŁOWSKI 2004: *ibid*; HŮRKA 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Kabourek, Zlín. 565 ss.; MARGGI 1992: Docum. faun. helvetiae, 13: 1-477). W środkowej i północnej Europie występuje już rzadziej. W wielu krajach tej części kontynentu jest umieszczany na czerwonych listach i w czerwonych księgach zwierząt zagrożonych wyginięciem (PAWŁOWSKI 2004: *ibid*; PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI Z. [red.]: Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. IOP PAN, Kraków: 88-110; MARGGI 1992: *ibid*; LUKA i in. 2009: Carabidae. Ecology – Atlas. Fauna Helvetica, 24: 1-677; BLAB i in. 1985: Rote Liste der gefährdeten Tiere

und Pflanzen in der Bundesrepublik Deutschland. Kilda-Verlag, Greven. 245 ss.). Dlatego w celu właściwej ochrony stanowisk tego chrząszcza potrzebne są intensywne badania nad jego rozmieszczeniem w Polsce oraz nad warunkami życia, które nie zostały w pełni rozpoznane.

Okaz dowodowy znajduje się w zbiorze Pawła SIENKIEWICZA.

Miłosz A. MAZUR, Katedra Biosystemat. UO, Opole

Paweł SIENKIEWICZ, Katedra Ochr. Środ. Przyr. UP, Poznań

515. Nowe stanowiska *Rhysodes sulcatus* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) w Polsce

New records of *Rhysodes sulcatus* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, *Rhysodes sulcatus*, new records, Knyszyn Forest, Pszczyna Forest, Poland.

Rhysodes sulcatus (FABRICIUS) znany jest w Polsce z nielicznych i rozproszonych stanowisk, zlokalizowanych w lasach liściastych i mieszanych o charakterze pierwotnym. Objęty jest ochroną gatunkową i znajduje się w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej. W ostatnim 25-leciu w sposób pewny stwierdzony został w: Puszczy Białowieskiej (GUTOWSKI 2001: [W:] GUTOWSKI J., JAROSZEWICZ B. (red.): Katalog Fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa: 119), Górach Świętokrzyskich (Świętokrzyski PN) (MOKRZYCKI 2007: [W:] BOROWSKI J., MAZUR S. (red.): Waloryzacja ekosystemów leśnych Gór Świętokrzyskich metodą zooindykacyjną. Wyd. SGGW, Warszawa: 148-193; BIDAS, BUCHHOLZ 2007: Wiad. entomol., 26, 4: 289-290), okolicach Hrubieszowa, Beskidzie Niskim i Babiogórskim PN (SIENKIEWICZ 2004: [W:] GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. (red.): Polska czerwona księga zwierząt – Bezkręgowce. IOP PAN, Kraków - AR, Poznań: 91-92). Niżej przedstawiono dwa godne odnotowania stwierdzenia *Rh. sulcatus*:

– Puszcza Knyszyńska: rez. „Góra Pieszczana”, oddz. 455b (UTM: FE70), 27 IV – 9 VI 2008 – 9 exx. (7 exx. obserwowano w miejscu zacienionym, a 2 exx. w miejscu nasłonecznionym), leg. R. PLEWA; obserwacje prowadzono w 114-letnim drzewostanie sosnowym na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego.

Jest to najbardziej na północ wysunięte w naszym kraju stanowisko omawianego gatunku i jednocześnie pierwsze jego stwierdzenie na Podlasiu (w granicach przyjętych w „Katalogu fauny Polski”).

– Puszcza Pszczyńska: otoczenie rez. „Las Murckowski” (CA56), 3 IV 2009 – 1 ex., leg. P. NIEMIEC; imago obserwowano pod korowiną leżącej brzozy (*Betula pendula* EHRH.) w kompleksie leśnym z 40-letnim drzewostanem, graniczącym bezpośrednio z hałdą węglową. Drzewostan znajduje się na siedlisku lasu mieszanego i tworzą go dęby – *Quercus robur* L. i *Q. petraea* (MATT.), brzoza – *Betula pendula* EHRH., sosna – *Pinus sylvestris* L. i osika – *Populus tremula* L. Ekosystem posiada wyraźne ślady procesu cespityzacji (*Carex brizoides* L. i *Deshampsia caespitosa* L. w runie). Las ten graniczy z rezerwatem przyrody, w którym występuje 150-letni drzewostan rosnący na żyznym siedlisku lasu mieszanego, z dominującym udziałem buka – *Fagus sylvatica* L. i domieszką *B. pendula* oraz *P. sylvestris*, przechodzący w kwaśną buczynę niżową.